

vs

ది స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్

(పి బి గజేంద్రగడ్కర్, కె ఎన్ వాన్సు మరియు కె సి దాస్ గుప్తా జె జె)

క్రిమినల్ ట్రయల్--ప్రోసీడింగ్స్ రద్దు చేయడం -హైకోర్టు యొక్క
స్వాభావిక అధికారం--ఎప్పుడు ఉపయోగించాలి--క్రిమినల్ ప్రొసీజర్
కోడ్, 1898 (1898 యొక్క V), లు. 561-ఏ.

కె కి వ్యతిరేకంగా ఎస్ మొదటి సమాచార నివేదికను నమోదు
చేసారు. కె నివేదికపై చాలా నెలలుగా ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదని కె
గుర్తించినప్పుడు, ఎస్ ద్వారా సమర్పించబడిన నివేదిక తప్పు అని
వాదిస్తూ ఎస్ పై క్రిమినల్ ఫిర్యాదును దాఖలు చేసారు. ఎస్ యొక్క
ఉదాహరణలో మేజిస్ట్రేట్ కె యొక్క ఫిర్యాదును పోలీసులు మొదటి
సమాచార నివేదికపై తుది నివేదిక ఇచ్చే వరకు వాయిదా వేయాలని
ఆదేశించారు. దీంతో కే క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ యొక్క 56- A కింద
ప్రథమ సమాచార నివేదిక ద్వారా ప్రారంభించబడిన ప్రక్రియలను రద్దు
చేయడం కోసం హైకోర్టును ఆశ్రయించారు -ప్రథమ సమాచార నివేదిక
ద్వారా ప్రారంభించబడిన చర్యలను రద్దు చేయడానికి క్రిమినల్ ప్రొసీజర్
కోడ్ యొక్క ఏ . విచారణ పెండింగ్ లో ఉన్న పోలీసులు తన నివేదికను
కోడ్ యొక్క 173 కింద సమర్పించారు. అనంతరం ప్రధాన

న్యాయస్థానం పిటిషన్ ను కొట్టివేసింది. K ప్రత్యేక సెలవు పొందారు మరియు అప్పీల్ చేశారు:

ప్రాసీడింగ్ లను రద్దు చేయడానికి ఎటువంటి కేసు చేయబడలేదు ఏదైనా న్యాయస్థానం యొక్క ప్రక్రియను దుర్వినియోగం చేయకుండా నిరోధించడానికి లేదా న్యాయం యొక్క ముగింపులను సురక్షితం చేయడానికి సరైన కేసులో విచారణలను రద్దు చేయడానికి ప్రధాన న్యాయస్థానం యొక్క స్వాభావిక అధికార పరిధిని ఉపయోగించుకోవచ్చు. విచారణలను రద్దు చేయడానికి స్వాభావిక అధికార పరిధిని ఉపయోగించగల మరియు ఉపయోగించాల్సిన కొన్ని వర్గాల క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :

(i) సంస్థకు వ్యతిరేకంగా చట్టపరమైన అడ్డంకులు ఉన్న చోట లేదా విచారణ కొనసాగింపు;

(ii) ప్రథమ సమాచార నివేదిక లేదా ఫిర్యాదులోని ఆరోపణలు ఆరోపించబడిన నేరాన్ని ఎక్కడ చేయలేదు; మరియు

(iii) ఆరోపణకు మద్దతుగా ఎటువంటి చట్టపరమైన సాక్ష్యాలు లేకపోయినా లేదా రుజువు చేయడంలో స్పష్టంగా విఫలమైన సాక్ష్యం.

దాని అధికార పరిధిని అమలు చేయడంలో కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 561-ఏ కేసులో సాక్ష్యం నమ్మదగినదా కాదా అనేదానిపై ప్రధాన

1960

ఆర్.పి. కపూర్

vs

ది స్టేట్ ఆఫ్

పంజాబ్

గజేంద్రగడ్కర్ జె

న్యాయస్థానం విచారణను ప్రారంభించదు. ప్రస్తుత సందర్భంలో

విచారణల సంస్థకు లేదా వాటి కొనసాగింపుకు ఎటువంటి చట్టపరమైన

అడ్డంకులు లేవు; మొదటి సమాచార నివేదిక లో ఆరోపించిన నేరాలను

కలిగి ఉంది మరియు రికార్డు యొక్క ముఖం మీద ఆ అభియోగం

భరించలేనిది అని వాదించలేము .

పున: శ్రీపాద్ జి. చందావర్కర్ , ఏఐఆర్ 1928 బొంబే. 184, జగత్

చంద్ర మోజుందార్ వెర్నెస్ . క్విన్ ఎంప్రెస్ , (1899) ఐఎల్ఆర్ 26

కలకత్తా. 786, డా. శంకర్ సింగ్ వెర్నెస్ . పంజాబ్ రాష్ట్రం , (1954)

56 పంజ్. LW 54, నృపేంద్ర భూషణ్ రే వెర్నెస్ . గోవింద్ భాంధు

మజుందార్, ఏఐఆర్ 1924 కాలి. 1018 మరియు రామనాథన్

చెట్టియార్ వెర్నెస్ . కె. శివరామ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్ , (1924)

ఐఎల్ఆర్ 47 మ్యాడ్. 722, సూచించబడింది.

ఎస్ పి జైస్వాల్ వెర్నెస్. రాష్ట్రం , (1953) 55 పంజ్. ఎల్ ఆర్ 77,

విశిష్టమైనది

క్రిమినల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: 1959 యొక్క క్రిమినల్ అప్పీల్ నం.

217.

1959 యొక్క క్రిమినల్ మిస్సె. నం. 559లో పంజాబ్ ప్రధాన న్యాయస్థానం సెప్టెంబర్ 10, 1959 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా అప్పీల్ చేయబడింది. వ్యక్తిగతంగా అప్పీలుదారు. పంజాబ్ రాష్ట్రం తరపు అడ్వకేట్-జనరల్ ఎస్ఎం సిక్రి, ప్రతివాది తరపున మొహిందర్ సింగ్ పున్నన్, టిఎం సేన్ మరియు డి. గుప్తా.

1960

ఆర్.పి. కపూర్

vs

ది స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్

గజేంద్రగడ్కర్ జె

1960. మార్చి 25 నాడు న్యాయస్థానం తీర్పును ఇచ్చింది

గజేంద్రగడ్కర్, జె.-డిసెంబర్ 10, 1958న, మిస్టర్.ఎం.ఎల్.సేథీ అప్పీలుదారు మిస్టర్.ఆర్.పి.కపూర్ కి వ్యతిరేకంగా మొదటి సమాచార నివేదికను దాఖలు చేశారు మరియు అతను మరియు అతని అత్తగారు శ్రీమతి కాశల్యా దేవి భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 420-109, 114 మరియు 120B కింద నేరాలకు పాల్పడ్డారని ఆరోపించారు. తన తలపై కత్తిలా వేలాడుతున్న ప్రథమ సమాచార నివేదికపై కొన్ని నెలలుగా తదుపరి చర్య తీసుకోలేదని అప్పీలుదారు గుర్తించినప్పుడు, అతను ఏప్రిల్ 1, 1959న మిస్టర్.సేథీపై భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 204, 211 మరియు 385 కింద క్రిమినల్ ఫిర్యాదును దాఖలు చేశాడు. మరియు మిస్టర్ సేథీ దాఖలు చేసిన ప్రథమ

1960

ఆర్.పి. కపూర్

vs

ది స్టేట్ ఆఫ్

పంజాబ్

గజెంధ్రగడ్యర్ జె

సమాచార నివేదిక తప్పు అని నిరూపించే బాధ్యతను తనపై

వేసుకున్నాడు. తాను దాఖలు చేసిన ప్రథమ సమాచార నివేదికపై

పోలీసులు ఎటువంటి నివేదిక ఇవ్వనందున, అతను ప్రారంభించిన కేసు

ఇంకా పోలీసుల వద్ద పెండింగ్ లో ఉన్నందున విచారణ ప్రక్రియను

నిలిపివేయాలని పేర్కొన్న ఫిర్యాదుపై మిస్టర్. నేథి అన్నారు. వాదనలు

విన్న మేజిస్ట్రేట్ అప్పీలుదారు ఫిర్యాదును వాయిదా వేయాలని

ఆదేశించారు.

దీంతో అప్పీలుదారు పంజాబ్ ప్రధాన న్యాయస్థానంను

ప్రశ్నలో ప్రథమ సమాచార నివేదిక ద్వారా ప్రారంభించబడిన

ప్రక్రియలను రద్దు చేయడం కోసం క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ యొక్క 561

A ద్వారా ఆశ్రయించారు. ఈ పిటిషన్ పై విచారణ పెండింగ్ లో ఉన్న

ప్రధాన న్యాయస్థానంలో పోలీసు నివేదికను జూలై 25, 1959న

కోడ్ లోని సెక్షన్ 173. కింద సమర్పించారు. తదనంతరం, సెప్టెంబరు

10, 1959న, శ్రీ జస్టిస్ కపూర్ అప్పీలుదారు పిటిషన్ ను విచారించారు

మరియు ఎస్. 561-A ప్రకారం ప్రొసీడింగ్ లను రద్దు చేయడానికి

ఎటువంటి కేసు చేయలేదని నిర్ధారించారు. ఫలితంగా పిటిషన్

S.C.R.

సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు

393

కొట్టివేసింది. ఈ ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా అప్పీలుదారు ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా ఈ కోర్టుకు వచ్చారు.

1960

ఆర్.పి. కపూర్

vs

ది స్టేట్ ఆఫ్

పంజాబ్

గజేంద్రగఢ్ జై

అప్పీలుదారుపై విచారణకు దారితీసిన సంబంధిత పరిస్థితుల సమితి చాలా పరిమితం. ఉంది. 1957 జనవరిలో మహ్మద్ పూర్ మునిర్ గ్రామంలోని కొన్ని భూముల యజమానులతో అప్పీలుదారు అత్తగారు మరియు అతని భార్య రూ. 5. గజానికి తదనుగుణంగా అమ్మకందారులకు ఎర్నెస్ట్ డబ్బు చెల్లించబడింది మరియు ఏప్రిల్ 13, 1957 నాటికి విక్రయాన్ని పూర్తి చేయాలని అంగీకరించారు ; సమ్మతితో ఈ వ్యవధి జూన్ 13, 1957 వరకు పొడిగించబడింది. ఇంతలో, మార్చి 8, 1957న, 6 , విక్రేతలకు చెందిన భూములను కలిగి ఉన్న గణనీయమైన భూభాగాన్ని సేకరించేందుకు ప్రధాన కమిషనర్ ద్వారా భూసేకరణ చట్టం 1894 లోని సెక్షన్ 4 మరియు ss కింద నోటిఫికేషన్లు జారీ చేయబడ్డాయి ; ఈ సముపార్జన భారత ప్రభుత్వంలోని వర్క్స్, హౌసింగ్ మరియు సప్లై మంత్రిత్వ శాఖ యొక్క గృహనిర్మాణ పథకం కోసం ఉద్దేశించబడింది. ప్రతిపాదిత సముపార్జన అత్యవసరమైనదిగా పరిగణించబడింది మరియు భూమి స్వాధీనం చట్టంలోని సెక్షన్ 17 కింద జూన్ 8, 1957న కలెక్టర్ తీసుకున్నారు. ఆ

1960

ఆర్.పి. కపూర్

vs

ది స్టేట్ ఆఫ్
పంజాబ్

గజేంద్రగఢ్ జె

394

సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు

[1960]

భూములకు సంబంధించిన కొందరు వ్యక్తులు కింద తీసుకున్న చర్యల చెల్లుబాటుపై అభ్యంతరాలు దాఖలు చేశారు. ఈ పరిస్థితులలో జూన్ 12, 1957న శ్రీమతి కౌశల్యా దేవి మరియు కొంతమంది ఇతర కొనుగోలుదారు లకు అనుకూలంగా విక్రేతలువిక్రయ దస్తావేజులను అమలు చేశారు. భూసేకరణ కలెక్టర్ ముందు కొనుగోలుదారు లు తమ దావాను సమర్పించినట్లు తెలుస్తోంది మరియు సెప్టెంబరు 1958లో అవార్డు రూపొందించబడింది , దీని ద్వారా శ్రీమతి కౌశల్యా దేవికి రూ. 3.8.0 గజానికి పరిహారం అనుమతించబడింది. ఆ విధంగా ఆ భూముల పట్టా శ్రీమతి కౌశల్యా దేవికి చేరింది.

మిస్టర్. సేథి దాఖలు చేసిన ప్రథమ సమాచార నివేదిక , తాను మరియు అప్పీలుదారు స్నేహితులు అని మరియు జనవరి 4,1958న, అప్పీలుదారు నిజాయితీగ లేకుండా మరియు మోసపూరితంగా అతనికి 2,000 గజాలు భూమిని కొనుగోలు చేయమని ,మొహమ్మద్ పూర్ మునిర్కాలోని ఖాస్రా నెం. 22 , 23, 24 మరియు 25లోని భూమి యజమానిగా మిస్టర్ సేథీ ఆ ప్రాంతంలోని మంత్రిత్వ శాఖ యొక్క గృహ పథకం ద్వారా అభివృద్ధి చేయబడిన అదే ప్రాంతంలో కావలసిన పరిమాణాల ప్లాట్ ను పొందుతారని ప్రాతినిధ్యం వహించి సలహా ఇచ్చారని ఆరోపించారు. అప్పీలుదారు కూడా మిస్టర్ సేథీకి ప్రాతినిధ్యం

S.C.R.

సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు

395

వహించాడు, మొదటి సమాచార నివేదిక ప్రకారం , పథకం ప్రకారం ఏ వ్యక్తికి ఒకటి కంటే ఎక్కువ ప్లాట్లు కేటాయించబడవు కాబట్టి అతను తన భూమిలో కొంత భాగాన్ని అప్పగించవలసి ఉంటుంది ; అందుకే అతను ఒక స్నేహితుడిగా మిస్టర్ సేథికి ఒక ప్లాట్ ను కొనుగోలు చేసిన ధరకు ఇవ్వడానికి సిద్ధమయ్యాడు. మిస్టర్. సేథీ ప్రకారం , అప్పీలుదారు ఒక దరఖాస్తును నిర్దేశించాడు , దానిని అతను పనుల మంత్రిత్వ శాఖ కార్యదర్శికి పంపమని సలహా ఇచ్చాడు మరియు అతను సూచించిన విధంగా దానిని పంపాడు. ఆ భూమిని అతని అత్తగారు గజానికి రూ. 10.కి కొనుగోలు చేశారని అప్పీలుదారు శ్రీ సేథికి హామీ ఇచ్చారని ప్రథమ సమాచార నివేదిక ఆరోపించింది. ఈ ప్రాతినిధ్యంపై చర్య తీసుకున్న శ్రీ సేథి జనవరి 6, 1958న శ్రీమతి కౌశల్యా దేవికి చెక్కు ద్వారా రూ. 10,000 ఇచ్చారు.. తదనంతరం, విక్రయ దస్తావేజు యొక్క ముసాయిదా అప్పీలుదారు ద్వారా మిస్టర్ సేథికి మార్చి 1958 ప్రారంభంలో పంపబడింది మరియు మార్చి 6, 1958న మరో రూ. 10,000 చెక్కు ద్వారా చెల్లించారు. ముసాయిదా అప్పీలుదారుకు కవరింగ్ లెటర్ తో సక్రమంగా తిరిగి ఇవ్వబడింది , దీనిలో మిస్టర్ సేథీ దస్తావేజుకు ఒక క్లాజ్ ని జోడించాలనుకుంటున్నట్లు పేర్కొన్నాడు , అధికారులు కేటాయింపు ప్రయోజనం కోసం అమ్మకాన్ని అంగీకరించని

1960

ఆర్.పి. కపూర్

vs

ది స్టేట్ ఆఫ్
పంజాబ్

గజేంద్రగడ్కర్ జె

1960

ఆర్.పి. కపూర్

vs

ది స్టేట్ ఆఫ్
పంజాబ్

గజేంద్రగడ్కర్ జె

సందర్భంలో, మొత్తం రూ. 20,000 అతనికి తిరిగి ఇవ్వబడుతుంది; మరియు పత్రంలో పేర్కొన్న నిబంధనను చేర్చనప్పటికీ, అప్పీలుదారు దానిని అంగీకరిస్తారని ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. మిస్టర్ సేథికి అనుకూలంగా సేల్ డీడ్ మార్చి 21, 1958న రిజిస్టర్ చేయబడింది. ఈ లావాదేవి ప్రశ్నార్థకమైన ప్రథమ సమాచార నివేదికకు దారితీసింది.

మొదటి సమాచార నివేదిక మోసపూరితమైన తప్పుడు సమాచారం గురించి నాలుగు మెటీరియల్ ఆరోపణలపై ఆధారపడి ఉందని విస్తృతంగా చెప్పబడింది. ఈ భూమిని గజానికి రూ.10కి కొనుగోలు చేసినట్లు అప్పీలుదారు మోసపూరితంగా శ్రీ సేథికి తప్పుగా చూపించారని ఆరోపించారు. అప్పీలుదారు మోసపూరితంగా మిస్టర్ సేథీ నుండి భూ సేకరణ కలెక్టర్ , ఢిల్లీకి సంబంధించిన విచారణల పెండింగ్ను దాచిపెట్టాడు మరియు పేర్కొన్న చట్టంలోని సెక్షన్ 17 కింద పేర్కొన్న ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. ; అతను సూచించిన గృహనిర్మాణ పథకానికి సంబంధించి కూడా అతను ఇలాంటి మోసపూరిత తప్పుడు వివరణలు చేశాడు. ఈ తప్పుడు వివరణల ఫలితంగా మిస్టర్ సేథి రూ.

20,000 లావాదేవీలోకి ప్రవేశించి . మిస్టర్ సేథి , చేసిన ఫిర్యాదు
 స్వభావం తన ప్రథమ సమాచార నివేదికలో క్లుప్తంగా ఉంది. ఫస్ట్
 ఇన్ఫర్మేషన్ రిపోర్ట్ ద్వారా తనపై ప్రారంభించిన కేసును కోడ్
 యొక్క సెక్షన్ 561-ఎ కింద రద్దు చేయాలని అప్పీలుదారు పంజాబ్
 ప్రధాన న్యాయస్థానాని కోరారు . అప్పీలుదారు వాదనను పంజాబ్ ప్రధాన
 న్యాయస్థానం తిరస్కరించింది. ప్రస్తుత అప్పీల్ లో మా నిర్ణయం కోసం
 ఉత్పన్నమయ్యే ప్రశ్న: అప్పీలుదారుకు
 అనుకూలంగా కోడ్ లోని సెక్షన్.561-ఎ కింద తన స్వాభావిక అధికార
 పరిధిని వినియోగించుకోవడానికి నిరాకరించడంలో పంజాబ్ హైకోర్టు
 పొరపాటు చేసిందా ?

అప్పీల్ యొక్క మెరిట్ లతో వ్యవహరించే ముందు హైకోర్టు యొక్క
 స్వాభావిక అధికారం యొక్క స్వభావం మరియు కోడ్ యొక్క 561 -ఎ
 పరిధిని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం అవసరం . ఈ కోడ్ కింద ఏదైనా
 ఆర్డర్ ను అమలు చేయడానికి లేదా ఏదైనా న్యాయస్థానం ప్రక్రియను
 దుర్వినియోగం చేయకుండా నిరోధించడానికి లేదా న్యాయం యొక్క
 చివరలను సురక్షితంగా ఉంచడానికి అవసరమైన ఆదేశాలను
 చేయడానికి ప్రధాన న్యాయస్థానం యొక్క స్వాభావిక అధికారాన్ని
 పేర్కొన్న సెక్షన్ సేవ్ చేస్తుంది. కోడ్ లోని ఇతర నిబంధనల ద్వారా
 ప్రత్యేకంగా కవర్ చేయబడిన విషయాలకు సంబంధించి ఈ స్వాభావిక

అధికారాన్ని ఉపయోగించడం సాధ్యం కాదని ఎటువంటి సందేహం
 లేదు . ప్రస్తుత కేసులో మేజిస్ట్రేట్ ఎదుట పోలీసు రిపోర్టును కింద దాఖలు
 చేశారు . కోర్ట్లోని సెక్షన్ 173 ఇంకా పేర్కొన్న నివేదిక యొక్క
 మెరిట్లకు తన మనస్సును వర్తింపజేయలేదు మరియు . ప్రొసీడింగ్స్ ను
 రద్దు చేయాలనే అతని అభ్యర్థన ప్రస్తుత దశలో ఏ
 నిర్దిష్ట నిబంధన పరిధిలో లేదని అప్పీలుదారుకు అనుకూలంగా
 భావించవచ్చు. ఏదైనా న్యాయస్థానం యొక్క ప్రక్రియను దుర్వినియోగం
 చేయకుండా నిరోధించడానికి లేదా న్యాయం యొక్క చివరలను
 సురక్షితంగా ఉంచడానికి సరైన కేసులో విచారణలను రద్దు చేయడానికి
 ప్రధాన న్యాయస్థానం యొక్క స్వాభావిక అధికార పరిధిని
 ఉపయోగించవచ్చని బాగా స్థిరపడింది. సాధారణంగా నేరారోపణ చేసిన
 వ్యక్తిపై క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్లను కోర్ట్ నిబంధనల ప్రకారం తప్పనిసరిగా
 విచారించాలి మరియు మధ్యంతర దశలో పేర్కొన్న విచారణలో జోక్యం
 చేసుకోవడానికి ప్రధాన న్యాయస్థానం ఇష్టపడదు. ఈ స్వాభావిక అధికార
 పరిధిని అమలు చేసే ఎలాంటి వశ్యమైన నియమాన్ని విధించడం సాధ్యం
 కాదు, కోరదగినది లేదా ఉపయోగకరం కాదు. అయినప్పటికీ,
 విచారణలను రద్దు చేయడానికి స్వాభావిక అధికార పరిధిని
 ఉపయోగించగల మరియు ఉపయోగించాల్సిన కొన్ని వర్గాల కేసులను
 మేము సూచించవచ్చు. కొన్ని పరిస్థితులలో, నిందితుడిపై నేరారోపణలు
 ప్రారంభించడం లేదా కొనసాగించడం న్యాయ వ్యవస్థను దుర్వినియోగం

చేయడమేనని మరియు వివాదాస్పద విచారణలను నిలిపివేయడం
 న్యాయ ప్రయోజనాలకు ఉపయోగపడుతుందని ప్రధాన న్యాయస్థానం
 తీర్పు చెప్పవచ్చు . ఒక నేరారోపణ చేసిన వ్యక్తి చేసిన నేరానికి
 సంబంధించి ప్రశ్నించబడిన క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్ అయితే మరియు
 సంస్థకు వ్యతిరేకంగా చట్టపరమైన అడ్డంకులు ఉన్నట్లు స్పష్టంగా కనిపిస్తే
 లేదా పేర్కొన్న ప్రొసీడింగ్ యొక్క కొనసాగింపును ప్రధాన న్యాయ్యానమ్
 రద్దు చేయడం న్యాయబద్ధం. అవసరమైన మంజూరు లేకపోవడం ,
 ఉదాహరణకు, ఈ వర్గం కింద కేసులను అందించవచ్చు. మొదటి
 సమాచార నివేదికను లేదా ఫిర్యాదులోని ఏ 11 హేతువులు, వాటి ముఖ
 విలువతో తీసుకున్నప్పటికీ , వాటిని పూర్తిగా ఆమోదించినప్పటికీ ,
 ఆరోపించబడిన నేరంగా పరిగణించబడని సందర్భాలు కూడా
 తలెత్తవచ్చు; అటువంటి సందర్భాలలో సాక్ష్యాలను మెచ్చుకునే ప్రశ్న
 తలెత్తదు; ఆరోపించిన నేరం బహిర్గతం చేయబడిందా లేదా అనేది
 కేవలం ఫిర్యాదు లేదా ప్రథమ సమాచార నివేదికను చూడటం
 మాత్రమే. అటువంటి సందర్భాలలో , నేరారోపణ చేసిన వ్యక్తికి
 వ్యతిరేకంగా క్రిమినల్ న్యాయస్థానం ప్రక్రియను జారీ చేయడానికి
 అనుమతించడం స్పష్టంగా అన్యాయమని ప్రధాన న్యాయస్థానం
 భావించడం చట్టబద్ధమైనది. ప్రధాన న్యాయస్థానం యొక్క స్వాభావిక
 అధికార పరిధిని విజయవంతంగా అమలు చేయగల మూడవ వర్గం
 కేసులు కూడా తలెత్తవచ్చు. ఈ వర్గం కిందకు వచ్చే కేసుల్లో , నిందితుడిపై

చేసిన ఆరోపణలు ఆరోపించబడిన నేరంగా పరిగణించబడతాయి ,
 అయితే కేసుకు మద్దతుగా ఎటువంటి చట్టపరమైన ఆధారాలు లేవు లేదా
 రుజువు చేయడంలో స్పష్టంగా లేదా స్పష్టంగా విఫలమైన ఆధారాలు
 లేవు. ఇలాంటి కేసులతో వ్యవహరించేటప్పుడు, చట్టపరమైన సాక్ష్యం లేని
 కేసు లేదా ఆరోపణకు స్పష్టంగా మరియు స్పష్టంగా విరుద్ధంగా ఉన్న
 సాక్ష్యం మరియు చట్టపరమైన సాక్ష్యం ఉన్న కేసుల మధ్య వ్యత్యాసాన్ని
 గుర్తుంచుకోవడం ముఖ్యం. ప్రశంసలు ప్రశ్నలోని ఆరోపణకు మద్దతు
 ఇవ్వవచ్చు లేదా మద్దతు ఇవ్వకపోవచ్చు. 561-ఏ కింద దాని అధికార
 పరిధిని అమలు చేయడంలో ప్రశ్నలోని సాక్ష్యం నమ్మదగినదా కాదా అనే
 దానిపై హైకోర్టు విచారణ చేపట్టదు. అది బ్రయల్ మేజిస్ట్రేట్ యొక్క విధి ,
 మరియు సాధారణంగా ప్రధాన న్యాయస్థానం యొక్క స్వాభావిక
 అధికార పరిధిని అమలు చేయడానికి ఏ పక్షానికి అనుమతి ఉండదు
 మరియు 'సాక్ష్యం యొక్క సహేతుకమైన ప్రశంసపై నిందితులపై చేసిన
 ఆరోపణ కొనసాగించబడదని వాదించారు. కింద హైకోర్టు యొక్క
 స్వాభావిక అధికార పరిధి యొక్క స్వభావం మరియు పరిధి అని సెక్షన్
 561-A కింద విస్తృతంగా పేర్కొంది క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్లను రద్దు చేసే
 విషయంలో , మరియు ఆ పాయింట్ పై న్యాయపరమైన నిర్ణయాల
 ప్రభావం (వైడే: ఇన్ రి: శ్రీపాద్ జి. చందావర్కర్ ¹, జగత్ ఓహంధ్రా

¹ AIR 1928 Bom 184

మోజుందార్ వర్సెస్ క్వీన్ ఎంప్రెస్ ², డా. శంకర్ సింగ్ వర్సెస్ . పంజాబ్ రాష్ట్రం ³, న్యుపేంద్ర భూషణ్ రే వర్సెస్ . గోవింద్ బంధు మజుందార్ ⁴ మరియు రామనాథన్ చెట్టియార్ వర్సెస్ . కె. శివరామ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్⁵).

మిస్టర్ కపూర్ , ముందు తన స్వంత కేసును సమర్థతతో వాదించారు. మేము, పంజాబ్ ప్రధాన న్యాయస్థానం నిర్ణయంపై బలంగా ఆధారపడ్డాము ఎస్ పి జైస్వాల్ వర్సెస్. రాష్ట్రం మరియు r ఇంతరులు . ⁶ మరియు న్యాయ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా మరియు అతనికి అనవసరమైన వేధింపులు జరగకుండా ఉండేందుకు మనమే రికార్డులో ఉన్న సాక్ష్యాధారాలను పరిశీలించి , చెప్పబడిన సాక్ష్యం అతని నేరారోపణకు దారితీస్తుందో లేదో నిర్ణయించుకోవాలని వాదించారు. ఆ కేసులో జైస్వాల్ పై నేరాలకు పాల్పడినట్లు అభియోగాలు మోపారు . కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 147 మరియు 452 మరియు ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క తీర్పు ప్రకారం, ప్రాసిక్యూషన్ ఆధారపడిన అన్ని సాక్ష్యాలను నేర్చుకున్న న్యాయమూర్తి విపులంగా పరిశీలించారు మరియు జైస్వాల్ మరియు అతని సహ నిందితులపై తీసుకున్న చర్యలను రద్దు చేయాలనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. అయితే, జైస్వాల్ పై ఎటువంటి కేసు లేదని లేదా

² (1954) 56 పంజాబ్ LR 54.

³ (1924) ILR 27 మ్ ల్ . 722.

⁴ (1899) ILR 26 Cal. 786.

⁵ AIR 1924 క్ ల్ . 1018.

⁶ (1953) 55 పంజాబ్ LR 77.

సాంకేతికపరమైన నేరం మాత్రమే లేదని పోలీసులు నివేదించారని ,
 అయితే జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ చట్టబద్ధమైన విధి నిర్వహణలో జోక్యం
 చేసుకోవడం వల్ల న్యాయమూర్తి చాలా ప్రభావితమయ్యారని తీర్పు ద్వారా
 స్పష్టమైంది. పోలీసులు మరియు అతనిని ప్రాసిక్యూట్ చేయాలని
 సంబంధిత పోలీసు అధికారిని ఆదేశించారు. ఈ వాస్తవాలపై
 రాజ్యాంగంలోని . ఆర్ట్ 21 కింద జైస్వాల్ కు హామీ ఇవ్వబడిన ప్రాథమిక
 హక్కుకు భంగం కలిగిందన్న అభిప్రాయాన్ని నేర్చుకున్న న్యాయమూర్తి
 అభిప్రాయపడ్డారు . అంతేకాకుండా, నిపుణులైన న్యాయమూర్తి
 అభిప్రాయం ప్రకారం, ప్రాసిక్యూషన్ ఆధారపడిన సాక్ష్యం, అభియోగాలు
 మోపబడిన నేరం యొక్క ముఖ్యమైన పదార్థాలు లేవు "మరియు చాలా
 ముఖ్యమైనవి ఉనికిలో లేవు" అని చూపించింది. ఈ ఫలితాల
 ఆధారంగానే జైస్వాల్ పై క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్ లను రద్దు
 చేశారు. ఆర్టికల్ 21 కింద ప్రాథమిక హక్కు హామీ ఇవ్వబడిందా లేదా ,
 నిజంగా ఉల్లంఘించబడిందా లేదా అనేది మనం పరిగణించడం
 అనవసరం. నేరారోపణ పొందిన వ్యక్తి కోర్టులోని సెక్షన్ 561-A
 ప్రకారం ప్రధాన న్యాయానముకు వెళ్లవచ్చు మరియు దానిని
 పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని అభ్యర్థించవచ్చు అనే ఆలోచనకు
 మద్దతుగా ఈ తీర్పును అర్థం చేసుకోలేము అనే వాస్తవాన్ని
 నొక్కిచెప్పడానికి నేర్చుకున్న న్యాయమూర్తి చేసిన సంబంధిత
 తీర్మానాలను మేము ఉదహరించాము. అతనికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యాలు

సమర్పించబడ్డాయి మరియు ఆరోపణకు మద్దతు ఇవ్వడానికి సాక్ష్యం
 సరిపోదని గుర్తించినట్లయితే , విచారణను తిరస్కరించాలి. వాస్తవానికి,
 కేసుతో వ్యవహరించేటప్పుడు నిపుణులైన న్యాయమూర్తి ఎస్.561-ఏ
 కింద స్వాభావిక అధికార పరిధి యొక్క స్వభావం మరియు పరిధిని అర్థం
 చేసుకున్న అనేక నిర్ణయాలను స్వయంగా ఆమోదించారు. కాబట్టి
 నిర్ణయం తప్పనిసరిగా ఆ కేసులో నిపుణులైన న్యాయమూర్తి నమోదు
 చేసిన ప్రాథమిక ఫలితాలకే పరిమితం చేయాలి.

ఇది నిజమైన చట్టపరమైన స్థానం కాబట్టి మా నిర్ణయానికి సంబంధించిన
 ప్రశ్న: అప్పీలుదారు తన కేసు మేము ఇప్పటికే పేర్కొన్న మూడు వర్గాలలో
 దేనికైనా వర్తిస్తుందని చూపిస్తారా. ప్రస్తుత విచారణల సంస్థకు లేదా వాటి
 కొనసాగింపుకు ఎటువంటి చట్టపరమైన అడ్డంకులు లేవు మరియు
 ప్రథమ సమాచార నివేదికలో చేసిన ఆరోపణలు అప్పీలుదారుపై
 ఆరోపించబడిన నేరాలను కలిగి ఉన్నాయని స్పష్టంగా
 తెలుస్తుంది. అయితే, అతని వాదన ఏమిటంటే, రికార్డులో ఉన్న సాక్ష్యాలు
 స్పష్టంగా మరియు నిస్సందేహంగా ప్రథమ సమాచార నివేదికలో చేసిన
 ఆరోపణలు అవాస్తవమని చూపుతున్నాయి ; "తనకు హాని కలిగించే
 ఉద్దేశ్యంతో కొన్ని శక్తివంతమైన ప్రభావాలు అతనిపై పని చేస్తున్నాయి
 మరియు అధికారికంగా మరియు ఇతరత్రా అతనిని డిబార్ చేశాయి
 మరియు అతనిపై మిస్టర్. సేథి దాఖలు చేసిన తప్పుడు మొదటి సమాచార
 నివేదికను ప్రేరేపించి , ఆ తర్వాత స్వాధీనం చేసుకున్నారు" అని అతను

వాదించాడు. దర్యాప్తు సంస్థ ఈ విషయంలో అసాధారణమైన జాడ్యంతో
వ్యవహరించిందని మరియు చాలా నెలలుగా పోలీసులు కోడ్ యొక్క
173 కింద నివేదికను ఇవ్వలేదని అతను సహజంగానే నొక్కి చెప్పాడు .

అప్పీలుదారుకు వ్యతిరేకంగా ఫిర్యాదు దాని స్వభావంలో చాలా
సరళమైనది అయినప్పటికీ , ప్రథమ సమాచార నివేదిక నమోదు
చేయబడిన దాదాపు ఏడు నెలల తర్వాత పోలీసు అధికారులు తమ
నివేదికను సమర్పించలేదు. మేము ఇప్పటికే సూచించాము -
అప్పీలుదారు తనపై తప్పుడు ఫస్ట్ ఇన్స్పెక్షన్ రిపోర్ట్‌ను దాఖలు
చేశాడని మిస్టర్ సేథీపై అభియోగాలు మోపుతూ స్వయంగా ఫిర్యాదు
చేయడానికి ఎలా పురికొల్పబడ్డాడు మరియు అప్పీలుదారు హైకోర్టును
ఆశ్రయించిన తర్వాత ప్రశ్నకు సంబంధించిన నివేదిక ఎలా దాఖలు
చేయబడింది అన్నది సెక్షన్ . 561-A కింద అతని ప్రస్తుత పిటిషన్. ఈ
విషయంలో సంబంధిత పోలీసు అధికారులు చిత్తశుద్ధితో
వ్యవహరించకపోవడం చాలా శోచనీయం , ఈ అసాధారణ జాప్యం వల్ల
ఆలస్యానికి కారకుడయ్యారేమోనన్న ఆందోళన అప్పీలుదారు మనసులో
కలగడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. పంజాబ్‌లో అప్పీలుదారు అత్యంత సీనియర్
కమీషనర్ కావడం వల్ల దర్యాప్తు అధికారులు ప్రథమ సమాచార
నివేదికపై తదుపరి చర్యలు తీసుకోవడంలో జాగ్రత్తగా మరియు
నిశితంగా ఉండి ఉండవచ్చు ; కానీ ఈ వివరణ కింద నివేదికను
సమర్పించడంలో జరిగిన విపరీతమైన జాప్యానికి కారణం కాదని మేము

సంతృప్తి చెందాము . సెక్షన్ 173 కింద క్రిమినల్ నేరాలపై దర్యాప్తు ఎల్లప్పుడూ ఎటువంటి అభ్యంతరకరమైన లక్షణాలు లేదా బలహీనతల నుండి విముక్తి కలిగి ఉండాలి , ఇది దర్యాప్తు పని అన్యాయంగా లేదా ఏదైనా రహస్య ఉద్దేశ్యంతో జరుగుతుందనే నిందితుడి ఫిర్యాదుకు చట్టబద్ధంగా దారితీయవచ్చు. అయినప్పటికీ, ఇప్పుడు క్రిమినల్ న్యాయస్థానానికి చేరిన విచారణను రద్దు చేయాలనే అప్పీలుదారు ప్రార్థనలో పోలీసు అధికారుల యొక్క ఈ ప్రవర్తన భౌతికంగా ఎలా సహాయపడుతుందో చూడటం కష్టం.

కాబట్టి, మనం ఇప్పుడు అప్పీలుదారు వాదనను సమీక్షిస్తూ ముందుకు సాగాలి. అప్పీలుదారు తనను రూ.20.000 వదులుకునేలా తారుమారు చేశాడని మిస్టర్ సేథీ వాదన. ఫస్ట్ ఇన్స్పెక్షన్ రిపోర్ట్ లోని అనేక అబద్ధాల ఫలితంగా ఫైల్ లోని సాక్ష్యాల ద్వారా స్పష్టంగా విరుద్ధంగా ఉంది. తనపై ఉన్న ప్రధాన ఆరోపణ రెండు రెట్లు ఉందని , కలెక్టర్ ముందు విచారణ పెండింగ్ లో ఉన్న సమాచారాన్ని మిస్టర్ సేథీకి మోసపూరితంగా మరియు నిజాయితీ లేకుండా దాచిపెట్టాడని మరియు భూమిని గజానికి రూ. 10.కి కొనుగోలు చేసినట్లు మోసపూరితంగా తిరిగి సమర్పించాడని అతను వాదించాడు. అప్పీలుదారు ప్రకారం , రికార్డులోని సంబంధిత పరిగణనలోకి తీసుకుంటే , మిస్టర్. సేథీ మరియు అతని భార్య చేసిన ప్రకటనలు మరియు మెటీరియల్ సమయంలో వారి ప్రవర్తనను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే , ఇది

మోసపూరిత తప్పుడు కథనాల గురించి మొత్తం కథనాన్ని
 తిరస్కరించలేని విధంగా చూపుతుంది. అప్పీలుదారు సంబంధిత
 కరస్పాండెన్స్ ద్వారా మమ్మల్ని తీసుకువెళ్లారు మరియు పార్టీల
 ప్రకటనలు మరియు ప్రవర్తనను మాకు సూచించారు. అప్పీలుదారు
 వాదనలోని ఈ భాగంలో ఎలాంటి అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేయకూడదని
 మేము ఆశ్చర్యంగా ఉన్నాము. మేము చెప్పదలుచుకున్నది ఏమిటంటే ,
 మేము తప్పనిసరిగా సాక్ష్యాలను స్వయంగా పరిగణించాలి మరియు
 వాదన యొక్క చెల్లుబాటుపై లేదా ఇతరత్రా ఏదైనా అభిప్రాయాన్ని
 ఉచ్చరించే ముందు దానిని అభినందించాలి. అప్పీలుదారు తిరిగి ముఖం
 మీద న్యాయంగా వాదించగల సందర్భం కాదు. త్రాడు అతనిపై
 మోపబడిన అభియోగం భరించలేనిది. అప్పీలుదారుడు నిస్సందేహంగా,
 సంబంధిత సాక్ష్యంపై అభియోగాన్ని కొనసాగించడం సహేతుకంగా
 సాధ్యం కాదని చాలా గట్టిగా భావిస్తున్నాడు , అయితే అది కేసును
 పరిగణలోకి తీసుకునే మేజిస్ట్రేట్ ను అప్పీలుదారు సంతృప్తి పరచవలసి
 ఉంటుంది. అయితే, ఈ దశలో ప్రొసీడింగ్ లను రద్దు చేయాలంటూ
 అప్పీలుదారు చేసిన ప్రార్థనను తిరస్కరిస్తూ , కేసు యొక్క మెరిట్ లపై
 మేము ఒక విధంగా లేదా మరొక విధంగా ఎటువంటి అభిప్రాయాన్ని
 వ్యక్తం చేయడం లేదని మేము నొక్కిచెప్పాలనుకుంటున్నాము.

ఈ అప్పీల్ తో వ్యవహరించడంలో మన మనస్సులో ఉన్న మరొక
 పరిశీలన కూడా ఉంది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136 కింద పంజాబ్

హైకోర్టు నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా అప్పీలుదారు ఈ కోర్టుకు వచ్చారు .
మరియు అప్పీలుదారుకు అనుకూలంగా తన స్వాభావిక అధికార పరిధిని
వినియోగించుకోవడానికి ప్రధాన న్యాయస్థానం నిరాకరించింది.
మనమే వ్యవహరిస్తూ ఉంటే సెక్షన్ 561-ఏ కింద అదే నిర్ధారణకు
వచ్చేది లేదా అన్నది నిజంగా మెటీరియల్ కాదు ఎందుకంటే ప్రస్తుత
సందర్భంలో మనం నిర్ణయించుకోవాల్సింది అప్పీల్ కింద ఉన్న తీర్పు
చట్టంలో తప్పుగా ఉందా లేదా అనేది ఆర్టికల్ 136 కింద మన జోక్యానికి
పిలుపునిస్తుంది . ఈ కేసు పరిస్థితులలో మేము అప్పీలుదారుకు
అనుకూలంగా ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఇవ్వలేము. ఫలితంగా అప్పీల్
విఫలమైంది మరియు తిరస్కరించబడింది.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.